

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

De tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf wordt – met handhaving van het karakter van de sanctie – zoveel mogelijk dienstbaar gemaakt aan de voorbereiding van de terugkeer in de maatschappij. Om de re-integratie van jeugdige en volwassen (ex-)gedetineerden actief op te kunnen pakken, moeten gemeenten in elk geval weten wanneer iemand terugkeert in de gemeente.

2. Wie zijn betrokken?

Gemeenten, Dienst Justitiële Inrichtingen, Justitiële Informatiedienst, Raad voor de Kinderbescherming, Ministerie van Justitie en Veiligheid.

3. Wat is het probleem?

Re-integratie is voor een groot deel afhankelijk van de actieve medewerking van (ex-)gedetineerden om gegevens te willen delen met het personeel in de inrichting en met de gemeente. Sommige gedetineerden weigeren elke gegevensuitwisseling.

4. Wat is het doel?

Gemeenten in stelling te brengen om ondersteuning aan de gedetineerde te bieden op de vijf basisvoorwaarden voor een goede re-integratie: 1) onderdak, 2) inkomen (of onderwijs), 3) identiteitsbewijs, 4) continuïteit zorg en zorgverzekering en 5) schulden (op orde).

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Ongeveer de helft van de meerderjarige personen die – kort of lang – zijn gedetineerd, recidiveert binnen twee jaar. Bij minderjarigen is het percentage nog hoger. Naar schatting betreft 70 procent van alle criminaliteit herhalingscriminaliteit. De maatschappelijke kosten hiervan zijn groot, het brengt overlast met zich en legt een aanzienlijk beslag op het justitiële apparaat. Een succesvolle re-integratie van gedetineerden kan bijdragen aan het voorkomen van recidive en daarmee aan het veiliger maken van de samenleving. Het is daarom van maatschappelijk belang te investeren in de re-integratie van (ex-)gedetineerden.

6. Wat is het beste instrument?

Uitgangspunt is dat iemand zelf verantwoordelijkheid neemt voor zijn re-integratie. Bij jeugdige gedetineerden gaat verplichte nazorg vooraf aan de mogelijkheid van vrijwillige nazorg. DJI ondersteunt de betrokkene tijdens de vrijheidsbeneming bij de voorbereiding op zijn re-integratie. Gemeenten hebben zowel tijdens als na de vrijheidsbeneming een belangrijke ondersteunende en coördinerende rol bij de terugkeer van gedetineerden in de maatschappij buiten de inrichting. De maatschappij is erbij gebaat dat deze overgang zo soepel mogelijk verloopt. De hiervoor noodzakelijke samenwerking tussen DJI en gemeenten wordt bevorderd door de voorgestelde verstrekking van gegevens.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Geen directe gevolgen. Doordat de overheid actief werkt aan de terugkeer van gedetineerden na detentie, wordt ook gewerkt aan het voorkomen van nieuwe criminaliteit.